

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 561/2022
13.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Тајјане Вуковић, Биљане Синановић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због продуженог кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене, адвоката Слободана Пајовића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 52/21 од 09.11.2021. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-По1-29/21 од 07.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 13.09.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Слободана Пајовића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 52/21 од 09.11.2021. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-По1-29/21 од 07.02.2022. године у односу на повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4), 438. став 2. тачка 1) и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 52/21 од 09.11.2021. године, окривљена АА оглашена је кривом да је извршила продужено кривично дело примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика и осуђена је на казну затвора у трајању од 1 године у коју се урачунава време проведено у притвору од 30.01.2020. године до 14.02.2020. године, а коју казну ће издржати у просторијама у којима станује без примене мере електронског надзора, тако да окривљена не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, па уколико окривљена једном у трајању преко 6 часова или два пута у трајању до 6 часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у заводу за извршење казне затвора и на новчану казну у износу од 100.000,00 динара коју је дужна да плати у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико у датом року новчану казну не плати, иста ће бити замењена казном

затвора, тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од 6 месеци. Истом пресудом према окривљеној изречена је мера безбедности забрана вршења позива делатности и дужности у органима локалне самоуправе у трајању од 1 године, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено на издржавању казне затвора не урачунава у време трајања ове мере и од окривљене је одузета имовинска корист прибављена кривичним делом у износу од 22.000,00 динара, па је обавезана да наведени износ уплати у корист буџета Републике Србије у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Окривљена је обавезана да сноси трошкове кривичног поступка пред Вишим јавним тужилаштвом у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем и да плати Вишем суду у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције на име паушала износ од 5.000,00 динара у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-По1-29/21 од 07.02.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције и заједничка жалба бранилаца окривљене АА и пресуда Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 52/21 од 09.11.2021. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљене АА, адвокат Слободан Пајовић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) и става 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости као основан, побијане пресуде укине и предмет врати другостепеном суду на поновну одлуку.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) па је на седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је по оцени навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 4), 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док је у преосталом делу недозвољен.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац најпре наводи да је првостепеном пресудом учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП на тај начин што је као председник већа које је донело пресуду Вишег суда у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције К-По4 52/21 од 09.11.2021. године поступао судија Ранко Радомировић, иако је учествовао у већу Вишег суда у Краљеву приликом доношења решења Кв-По4 5/20 од 03.02.2020. године којим је одбијена, као неоснована, жалба браниоца окривљене АА поднета против решења о притвору Вишег суда у Краљеву, судије за претходни поступак Посебног одељења за сузбијање корупције Кпп-По4 1/20 од 31.01.2020. године којом приликом се, по ставу браниоца,

веће упустило у разматрање основане сумње и тако формирало предубеђење у односу на кривично дело и окривљеног те је самим тим, поступањем судије Ранка Радомировића у доношењу првостепене пресуде учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП.

Овакви наводи изнети у захтеву за заштиту законитости од стране Врховног касационог суда оцењени су као неосновани.

Из списка предмета произилази да након што је Виши суд у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције решењем Кпп-По4 1/20 од 31.01.2020. године окривљеној АА одредио притвор у трајању од 30 дана, који се рачуна од 30.01.2020. године, а на основу члана 211. став 1. тачка 2) ЗКП, веће Вишег суда у Краљеву Посебно одељење за сузбијање корупције, је одлучујући о изјављеној жалби браниоца окривљене, адвоката Величка Мићовића, решењем Кв-По4 5/20 од 03.02.2020. године жалбу браниоца окривљене одбило као неосновану. У предметном решењу приликом навођења разлога за одбијање жалбе на решење којим је одређен притвор веће је ценило да ли постоје особите околности које указују да би окривљена, уколико би се у овој фази поступка нашла на слободи, могла ометати поступак утицањем на сведока, због чега је одређивање притвора оправдано по законском основу из члана 211. став 1. тачка 2) ЗКП, а ово услед чињенице да окривљена познаје сведоке које је потребно испитати.

Стога, иако стоји чињеница да је судија Ранко Радомировић био члан већа које је одлучивало по жалби на решење о одређивању притвора, а потом био председник већа које је донело првостепену пресуду, ова чињеница сама по себи не значи да се судија Ранко Радомировић изјаснио у већем степену јасноће у погледу кривице окривљене, што је правни стандард код одлучивања о овом питању. Ово из разлога што је приликом претходног одлучивања о жалби на решење о одређивању притвора цењен само основ по коме је одређен притвор, односно могућност утицања на сведоке, а да нису том приликом цењене, нити образлагане чињенице у вези оправдане сумње које дају већи степен јасноће у погледу кривице окривљене, на који начин су цењени разлози за одређивање притвора, без бављења доказима о кривичном делу и без изјашњења у погледу кривице које би било изван граница испитивања основане сумње ближе разлозима за оптужење, па су супротни наводи захтева оцењени као неосновани.

Даље у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац је указао да је нижестепеним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се првостепена пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати. Као незаконит доказ означени су записници о саслушању окривљених ББ и ВВ сачињени у Вишем јавном тужилаштву, Посебно одељење за сузбијање корупције у Краљеву дана 30.01.2019. године, а који записници нису могли бити коришћени као доказ, с обзиром да су окривљени том приликом саслушани без бранилаца.

Изнети наводи се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани. Наиме, исти наводи истицани су и у жалби браниоца окривљене и били су предмет разматрања другостепеног суда који је поступајући по жалбама изјављеним против првостепене пресуде ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни 4 став

3 изнео јасне и аргументоване разлоге које Врховни касациони суд прихвата као правилне и у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге и упућује.

Осим тога повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, по наводима браниоца, огледа се и у чињеници да се правноснажна пресуда заснива на споразуму о признању кривичног дела окривљених ББ и ВВ, који су незаконито сачињени, јер окривљени нису имали браниоце у моменту када је јавни тужилац започео преговоре о признању кривичног дела.

Неосновани су наводи да је коришћен записник о саслушању окривљених пред јавним тужиоцем у поступку споразумевања о кривици, те да је заснивањем пресуде на признању датом у поступку споразумевања о кривици учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП. Наиме, из списка предмета произилази да су окривљени, након што су изведени пред јавног тужиоца, сходно одредбама члана 85-90. ЗКП изнели своје одбране и тек након испитивања пред јавним тужиоцем, ставили предлог за споразум са тужиоцем о признању кривичног дела, што је учињено истог дана али у потпуно другом поступку споразумевања, у присуству бранилаца које су окривљени ангажовали, а које споразуме је касније и суд прихватио 30.01.2020. године својим пресудама Спк-По4 8/20 и Спк-По4 9/20. Стога су неосновани наводи из захтева да се пресуда заснива на признању окривљених из поступка о споразуму о признању кривичних дела с обзиром да је суд користио само одбрану окривљених дату пред јавним тужиоцем до које је дошло пре подношења предлога за закључење споразума о признању кривичног дела. Дакле, суд је користио само одбране ових окривљених коју су дали пред јавним тужиоцем али не ради се о исказу из поступка споразумевања. Осим тога, приликом саслушања пред јавним тужиоцем окривљени нису имали браниоца пошто се није радило о кривичном делу за које је прописана обавезна одбрана, а окривљени су се изричито изјаснили да браниоца неће ангажовати. Касније, у одвојеном поступку споразумевања, пошто су морали имати браниоца, окривљени су ангажовали браниоце и то окривљени ББ адвоката Милана Мишковића, а окривљена ВВ адвоката Милоша Милошевића, који су учествовали у поступку закључења споразума о признању кривичног дела, па су самим тим неосновани наводи да је учињена повреда одредбе члана 74. став 1. тачка 8) ЗКП.

Такође, повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, по наводима браниоца у захтеву, учињена је и на тај начин што је извршен увид у записник о вештачењу мобилних телефона те као доказ је изведено вештачење мобилних телефона од стране форензичара иако је вештачење извршено на основу наредбе Вишег јавног тужиоца у Краљеву, а не на основу наредбе суда која је у смислу члана 152. став 3. ЗКП неопходна за претресање мобилних телефона, а која је у конкретном случају изостала. Из наведеног разлога бранилац оспорава могућност да се криминалистичко-техничка документација полицијске станице и извод из комуникације путем СМС порука користи као доказ, с обзиром да није постојала наредба суда за претресање уређаја за аутоматску обраду података у које уређаје спада и мобилни телефон.

Из списка предмета произилази да је сходно члану 113. ЗКП Виши јавни тужилац у Краљеву, Посебно одељење за сузбијање корупције, као орган поступка дана 05.05.2020. године дао наредбу Полицијској управи у Чачку, Одсеку оперативне форензике да изврши вештачење предметних мобилних телефона, садржине меморије и остварене комуникације, и на основу анализе екстрахованих података из мобилних

телефона закључено је да је у одређеном временском периоду постојала комуникација између окривљених.

Одредбом члана 113. став 1. ЗКП прописано је да ће орган поступка одредити вештачење када је за утврђивање или оцену неке чињенице у поступку потребно стручно знање.

Самим тим, сходно наведеној одредби јавни тужилац, као орган поступка у тој фази је био овлашћен да одреди вештачење, те су наводи изнети у захтеву за заштиту законитости да се у конкретном случају ради о претресању из члана 152. став 3. ЗКП, и да је увидом у записник о вештачењу мобилних телефона учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оцењени као неосновани.

Даље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљене указао је да је првостепеном пресудом учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер се у радњама окривљене описаним у изреци првостепене пресуде не стичу сви битни елементи продуженог кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика (КЗ). Ово стога што су у изреци пресуде описане радње које је окривљена предузела и исте су квалификоване као радња кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. КЗ, иако једна радња представља став 2. члана 367. КЗ („у вези са својим службеним овлашћењем изврши службену радњу коју би морала извршити и да му преда информације о локацији...“) а друга радња представља став 1. предметног члана („од осуђене ВВ примила обећање поклона у виду новца... да у оквиру свог службеног овлашћења изврши службену радњу коју не би смела извршити и да не изврши службену радњу коју би морала извршити...“).

Стоји чињеница да се окривљеној описом радњи извршења ставља на терет и став 1. и став 2. кривичног дела из члана 367. КЗ, међутим, по оцени овог суда правилно је првостепени суд, имајући у виду да је реч о продуженом кривичном делу те одредбу члана 61. став 4. КЗ којом је прописано да ако продужено кривично дело обухвата лакше и теже облике истог дела, сматраће се да је продуженим кривичним делом учињен најтежи облик од учињених дела, квалификовао кривично дело по тежем облику дела, те су самим тим супротни наводи изнети у захтеву за заштиту законитости оцењени као неосновани.

У преосталом делу поднетог захтева за заштиту законитости бранилац је указао да у правноснажним пресудама није утврђен статус службеног лица у вези са радњама које се окривљеној стављају на терет, да није прибављен акт о систематизацији радних места из којег би суд могао да сагледа опис послова окривљене нити је прихваћена одбрана окривљене да је информација о локацији к.п. бр. .. К.О. ... односно План регулације који је доставила ББ јавно доступан податак који се налази на интернет страници Града Ужица, на који начин бранилац оспорава својство окривљене и овлашћења која је окривљена имала, па на основу сопствене верзије догађаја оспорава правилно и потпуно утврђено чињенично стање у првостепеној пресуди и указује на повреду закона из члана 440. ЗКП. Такође бранилац у поднетом захтеву указује да није утврђено да је накнада за промену намене земљишта из пољопривредног односно шумског у грађевинско земљиште плаћена, нити да је прописано плаћање ове накнаде пре издавања грађевинске дозволе, те да из доказа изведених на главном претресу не проистиче да је окривљена захтевала поклон, нити постоји доказ да је исти примила, на

који начин фактички полемише са утврђеним чињеничним стањем, оспорава чињеничне закључке суда дате у образложењу пресуде и оцену доказа, те даје сопствену оцену изведених доказа, и при том правноснажне пресуде побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (члан 440. ЗКП).

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП, таксативно су набројане повреде закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом, а које представљају разлоге због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 440. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљене у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**